

СТАНОВИЩЕ

От: Доц. д-р Жеко Милев, катедра „Финанси“, УНСС, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“.

На: дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки Професионално направление 3.8. Икономика

Автор: Норберт Жичински

Тема: Маргинализация на веригите за продажби и уязвимостта към финансова и имидж криза в контекста на изпълнение на стратегията OMNICHANNEL

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 28 от 02.03.2021г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „*Маргинализация на веригите за продажби и уязвимостта към финансова и имидж криза в контекста на изпълнение на стратегията OMNICHANNEL*“ за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика. Автор на дисертационния труд е Норберт Жичински.

Предадените от кандидата материали включват следните документи:

- Автобиография
- Дисертационен труд за придобиване на научната степен „доктор на икономическите науки“
- Афтореферат на български и руски език
- Справка с изпълнени количествени критерии за придобиване на научната степен „доктор на икономическите науки“
- Справка с приносните моменти
- Справка с публикации на кандидата
- Справка с цитирания на кандидата

2. Кратки биографични данни за кандидата

Норберт Жичински е роден на 20.08.1971 год. През 2006 год. завършва Университета по информационни технологии и мениджмънт в Жешов, Полша със специалност информатика и иконометрия. През 2008 год. завършва същия университет със специалност икономика. През 2015 год. придобива докторска степен по икономика от Университета Мария Кюри – Склодовска също в Полша. Към настоящия момент е главен изпълнителен директор в COMMIT POLSKA SP Z.O.O., Полша и доцент в Технологичния университет в Жешов, Полша.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Направеното изследване в рамките на дисертационния труд е с безспорна актуалност. Търговските вериги за доставки и начините, по които произвежданите стоки и услуги достигат до крайните клиенти предопределят успеха или провала на даден бизнес. Бурното развитие на онлайн търговията през последното десетилетие допълнително засили конкуренцията между отделните фирми и даде още по-голяма власт на крайния потребител. В подобна обстановка нуждата от изследвания, които да покажат детайлно факторите и условията, необходими за успешно структуриране и управление на една верига от доставки, е огромна. Основната цел на разработката е да анализира и оцени проблемите с маргинализацията на разпределителните вериги за търговия на дребно, като особен тип предприятия и да оцени доколко уязвими са те в кризисна ситуация. Авторът си поставя две хипотези, които да потвърди или да отхвърли в рамките на изследването – хипотеза 1: разпръснатите търговски мрежи, като особен тип предприятия са особено уязвими в кризисна ситуация и хипотеза 2: внедряването на стратегията omnichannel може да се разглежда като проактивно и превантивно действие, което позволява да се получи и поддържа конкурентна позиция. Както поставената цел, така и формулираните две хипотези напълно отговарят и са в духа на по-нататъшното съдържание на дисертационния труд.

4. Познаване на проблема

От написаното в дисертационния труд с убеденост може да се твърди, че кандидатът е добре запознат с разглежданата тематика. Норберт Жичински познава литературата и научните достижения в научната област, в рамките на която са изследваните в дисертацията проблеми. За това говори и изключително богатата библиографска справка, която включва над 120 публикации, 8 нормативни акта и 17 интернет адреса.

5. Методика на изследването

Използваната методология от страна на кандидата включва: исторически обзор, сравнителен анализ и синтез, логически и системен подход, индуктивен и дедуктивен метод, дескриптивен метод, емпиричен и иконометричен анализ. Всички тези подходи позволяват на автора да изпълни в пълна степен поставената в началото цел. Норберт Жичински успешно анализира и оценява адекватно проблемите с маргинализацията на разпределителните вериги за търговия на дребно.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, библиографска справка и приложения в общ обем от 213 страници. В рамките на увода е уточнена коректно целта на изследването, ясно формулиран е предмета и методиката на изследване. Първа глава представя развитието на търговията от древността до наши дни, с акцент върху ситуацията в Полша по отношение на иновативните технологични решения в областта на многоканалните продажби. Втора глава представя характеристика на т. нар. от автора „междуотраслова маргинализация“ на търговската мрежа и нейната уязвимост при извънредни ситуации. Трета глава разглежда подробно обхвата на стратегията Omnichannel за внедряване на интегрирана ИТ система в подкрепа на мрежата за продажби.

Считам, че цялостната структура на дисертационния труд отговаря на изискванията за подобен тип разработки. В рамките на изследването авторът е демонстрирал отлично познаване на изследваната тематика. Изводите, до които достига са задълбочени и добре обосновани.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

В рамките на справката с приносните моменти, кандидатът е откроил следните приноси с научо-приложен и практико-приложен характер:

1. Демонстрирано е, че рисъкът от изпадане в състояние на криза е особено висок при предприятия, работещи в сектори, пострадали от забавянето на икономиката. Изследването показва, че при наличие на разпръснати търговски вериги е възможно да се получи пренасяне на различни кризисни елементи именно по тях
2. Обоснована е като възможна антикризисна мярка в търговските вериги постепенното интегриране на традиционните и електронните канали за продажба. За целта са необходими проактивни и превантивни действия от застрашените предприятия, посредст-

вом които да се поддържа конкурентна позиция чрез използването на съвременни технологии

3. Идентифицирани са компонентите на многоканалната стратегия за търговия и тяхното въздействие върху бизнеса в бързо променящата се технологична среда, която оформя поведението и очакванията на потребителите.
4. Идентифицирани са онези компоненти, които водят до уязвимост на търговските вериги и повишават риска от настъпване на криза до степен, при която е необходимо включването на тези компоненти в стандартните управленски дейности

Считам, че всеки един от тези приносни моменти може да бъде намерен в дисертационния труд и заслужава висока оценка.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Кандидатът е представил следните публикации във връзка със защита на дисертационния труд:

1. Монография – 1 бр.
2. Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 7 бр. (всички в съавторство)
3. Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 1 бр. (в съавторство)
4. Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 9 бр. (всички в съавторство)
5. Публикувана глава от колективна монография – 4 бр. (две в съавторство)

Всяка една от публикациите разкрива съществени части от представения за разглеждане дисертационен труд и заслужава висока оценка.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Справката за изпълнение от кандидата на минималните национални изисквания за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в професионалното направление 3.8. Икономика показва, че той покрива заложените критерии.

10. лично участие на кандидата

От съдържанието на дисертационният труд могат да се направят следните основни изводи по отношение на личното участие на кандидата:

Първо. Дисертацията има ясно формулирани икономически проблем, цел и задачи, предполагащи научно изследване.

Второ. С убеденост мога да твърдя, че кандидатът:

- познава литературата и научните достижения в научната област, в рамките на която са изследваните в дисертацията проблеми;
- добре е откроил нерешените и частично решените проблеми, пряко свързани с темата на дисертационния труд.
- безспорно е демонстрирал способности за самостоятелно научно изследване, критично осмисляне на съществуващи научни тези и аргументиране на собствените позиции;
- правилно е интерпретирал резултатите от научното си изследване, като ги е оформил и представил разбираемо, логично и с необходимата прецизност.

Трето, използваната методология отговаря на равнището на подобен тип разработки
Не е установено plagiatство.

11. Автореферат

Авторефератът е добре структуриран. В него са отличени коректно целта на написване на дисертацията и изследователските хипотези. Авторът правилно е подбрал най-съществените елементи от своето изследване и ги е представил разбираемо и достатъчно синтезирано. Налице е също така справка с приносните моменти и такава за публикациите, свързани с дисертационния труд.

12. Критични забележки и препоръки

Основната ми препоръка към кандидата Норберт Жичински е да продължи своите изследвания със същата задълбоченост и упоритост и след получаване научната степен „доктор на науките“ от Висшето училище по застраховане и финанси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

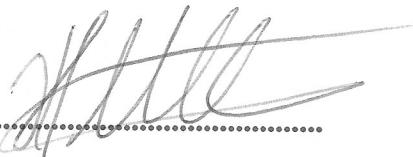
Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.* Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жюри да присъди научна*

степен „доктор на науките“ на Норберт Жичински в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика;

06.04.2021 г.

Рецензент: .....

/доц. д-р Жеко Милев/

EVALUATION REVIEW

From: Assoc. Prof. Dr. Zheko Nikolaev Milev, UNWE, Department of Finance, scientific specialty "Finance, Money Circulation, Credit and Insurance"

About: Dissertation for awarding a scientific degree 'Doctor of Sciences in Economics' in area of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.8 Economics

Author: Norbert Zyczynsky

Topic: Sales Chain Marginalization And Their Vulnerability To Financial And Image Crisis In the Context Of Implementation Of Omnichannel Strategy

1. General description of the presented materials

With order № 28 from 02.03.2021. of the Rector of the Higher School of Insurance and Finance Assoc. Prof. Dr. Grigoriy Vazov I have been appointed a member of the scientific jury for providing a procedure for defense of a dissertation on " Sales Chain Marginalization And Their Vulnerability To Financial And Image Crisis In the Context Of Implementation Of Omnichannel Strategy for obtaining the scientific degree of "Doctor of Science" in the area of higher education 3. Social, economic and legal sciences, Professional field 3.8. Economics.

The author of the dissertation is Norbert Zyczynski.

The materials submitted by the candidate include the following documents:

- Autobiography
- Dissertation for obtaining the scientific degree "Doctor of Sciences in Economics."
- Dissertation Abstract in Bulgarian and Russian
- Reference with fulfilled quantitative criteria for obtaining the scientific degree " Doctor of Sciences in Economics. "
- Reference to the contribution moments
- Reference to the candidate's publications
- Reference to the candidate's citations

2. Brief biographical data about the candidate

Norbert Zyczynski was born on August 20, 1971. In 2006 he graduated from the University of Information Technology and Management in Rzeszow, Poland with a degree in Informatics and Econometrics. In 2008 he graduated from the same university with a degree in economics. In 2015 he

obtained a PhD degree in economics from the Marie Curie University - Skłodowska also in Poland. He is currently Chief Executive Officer at COMMIT POLSKA SP Z.O.O., Poland and Associate Professor at the University of Technology in Rzeszow, Poland

3. Relevance of the topic and expediency of the set goals and objectives

The research made within the dissertation is of indisputable relevance. Retail supply chains and the ways in which manufactured goods and services reach end customers determine the success or failure of a business. The rapid development of online commerce over the last decade has further intensified competition between companies and given even more power to the end client. In such a situation, the need for research to show in detail the factors and conditions necessary for the successful structuring and management of a supply chain is enormous. The main goal of the dissertation is to analyze and evaluate the problems with the marginalization of the distribution chains for retail trade, as a special type of enterprises and to assess how vulnerable they are in a crisis situation. The author sets two hypotheses to confirm or reject in the study - **Hypothesis 1:** dispersed retail networks, as a special type of enterprises are particularly vulnerable in a crisis and **Hypothesis 2:** the implementation of the omnichannel strategy can be considered proactive and preventive action, which allows to obtain and maintain a competitive position. Both the set goal and the formulated two hypotheses fully correspond and are in the spirit of the further content of the dissertation.

4. Knowledge of the problem by the candidate

From the dissertation content it can be stated with confidence that the candidate is well acquainted with the subject. Norbert Zyczynski knows the literature and the scientific achievements in the scientific field within which the problems studied in the dissertation are. This is evidenced by the extremely rich bibliographic reference, which includes over 120 publications, 8 regulations and 17 Internet addresses.

5. Research methodology

The methodology used by the candidate includes: historical overview, comparative analysis and synthesis, logical and systematic approach, inductive and deductive method, descriptive method, empirical and econometric analysis. All these approaches allow the author to fully fulfill the original goal. Norbert Zyczynski successfully analyzes and adequately assesses the problems with the marginalization of retail distribution chains.

6. Characteristics and evaluation of the dissertation

The dissertation consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliography and appendices in a total volume of 213 pages. The purpose of the research is correctly specified within the introduction, the subject and the methodology of the research are clearly formulated. The first chapter presents the development of trade from antiquity to the present day, with an emphasis on the situation in Poland with regard to innovative technological solutions in the field of multi-channel sales. The second chapter presents a characteristic of the author's so-called "intersectoral marginalization" of the trade network and its vulnerability to emergencies. Chapter 3 details the scope of Omnichannel strategy to implement an integrated IT system to support the sales network.

In my opinion the overall structure of the dissertation meets the requirements set for a research of such type. Within the paper, the author has demonstrated excellent knowledge of the research topic. The conclusions he reaches are thorough and well-founded.

7. Contributions and significance of the research for science and practice

Within the reference with the contribution moments, the candidate has singled out the following contributions with scientific-applied and practical-applied character:

1. It has been demonstrated that the risk of falling into a state of crisis is particularly high for companies operating in sectors affected by the economic slowdown. The study shows that in the presence of scattered retail chains it is possible to transfer various crisis elements through them.
2. The gradual integration of traditional and electronic sales channels is justified as a possible anti-crisis measure in retail chains. This requires proactive and preventive actions by endangered companies, through which to maintain a competitive position by using of modern technologies
3. The components of the multi-channel trading strategy and their impact on business in the rapidly changing technological environment, which shapes consumer behavior and expectations, are identified.
4. Some components have been identified that lead to the vulnerability of retail chains and increase the risk of a crisis to the extent that it is necessary to include these components in standard management activities.

According to me, each of these contributions can be found in the dissertation and all of them must be highly praised.

8. Evaluation of the publications related to dissertation.

The candidate has presented the following publications in connection with the defense of the dissertation:

1. Monography - 1 pc.
2. Articles and reports published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information - 7 pcs. (all co-authored)
3. Studies published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information - 1 pc. (co-authored)
4. Studies published in non-peer-reviewed journals with scientific review or published in edited collective volumes - 9 pcs. (all co-authored)
5. Published chapter of a collective monograph - 4 pcs. (two co-authored)

Each of the publications reveals essential parts of the dissertation submitted for consideration and deserves high praise.

9. Assessment of compliance with the minimum national requirements

Information on the candidate's fulfillment of the minimum national requirements for obtaining the scientific degree "Doctor of Science" in the professional field 3.8. Economics shows that he meets the set criteria.

10. Personal participation of the candidate

From the content of the dissertation the following main conclusions can be made regarding the personal participation of the candidate:

First, the dissertation has clearly formulated economic problem, goal and tasks, suggesting scientific research.

Second, I can confidently say that the candidate:

- knows the literature and scientific achievements in the scientific field within which the problems studied in the dissertation are;
- has highlighted the unsolved and partially solved problems directly related to the topic of the dissertation.
- undoubtedly has demonstrated abilities for independent scientific research, critical comprehension of existing scientific theses and argumentation of own positions;

- has correctly interpreted the results of his scientific research, presented them in an understandable, logical way and with the necessary precision.

Third, the methodology used corresponds to the level of this type of research

No plagiarism was found.

11. Evaluation of the abstract

The abstract is well structured. It correctly distinguishes the purpose of writing the dissertation and research hypotheses. The author has correctly selected the most essential elements of his research and presented them in an understandable and sufficiently synthesized way. There is also a reference to the contributing moments and one for the publications related to the dissertation.

12. Critical remarks and recommendations

My main recommendation to the candidate Norbert Zyczynski is to continue his research with the same depth and perseverance after receiving the academic title of "Doctor of Science" from the Higher School of Insurance and Finance.

13. CONCLUSION

The dissertation contains scientific, scientific-applied and applied results, which represent an original contribution to science and meet the requirements of the Law for development of the academic staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB) and the Regulations for application of LDASRB. The presented materials and dissertation results fully comply with the specific requirements of the Regulations for admission and training of doctoral students at the Higher School of Insurance and Finance.

Due to the above, I confidently give my positive assessment of the research presented by the above-reviewed dissertation, abstract, results and contributions, and I recommend the scientific jury to award the degree of "Doctor of Science" to Norbert Zyczynski. in the area of higher education 3. Social, economic and legal sciences; Professional field 3. 8. Economics

Date: 06.04.2021

Sofia

Signature: .....

/As. Prof. Zheko Milev/